

KEMENESALJA

VEGYES TARTALMU FÜGGETLEN LAP

Menjelen minden vasárnap reggel.
 Kiszármazási ára: Egész evre 8 korona, félszóra 4
 korona, negyedévre 2 korona.
 Éves szám ára darabonként 20 fillér.

DINKGREVE NÁNDOR

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Dinkgreve Nándor könyvnyomdája Celldömökben
 ide intézendők a szellemi részt illető közlemények,
 hirdetések és mindenemű pénzülli tekek.

A kisgazda boldogulása.

Hazánkban kerekszámokban egy millió föld-urbéres legelő van. Ez az egy millió föld valamennyi — alig van kivétel — a Csáky szalmája. Kincseket érő közvagyon, amelyre senki sem gondol. A községi bírónak eskü szerint éber szemekkel kell őrizni a közvagyon: ámde százados közönyből és tudatlanságból elnézzük, hogy ez a közvagyon csupán a jó Isten oltalmára legyen bízva. A legelő fűvét a szél veti; vakondok, mezei pocok és eger szántogatja, szél boronálja. S ugyancsak a szél vet bele burjánt, kutyatejet, ló-sóskát, szerbiántüskőt. Az emberek pedig közös utnak nézik, kocsikkal, szekerekkel keresztül-kasul átvágják, disznókkal felturalják, kora tavasszal ráhajtják a marhát, mely széles körmeivel elkopárosítja.

1898-ban a törvényhozás egy áldott törvénnyel felhatalmazta a földmivélsügyi minisztert, hogy a pótdóval szörnyen sujtott községeket támogatva abban, hogy elhanyagolt közlegelőiket feljavítsák. A három esztendő törvényt eddig 519 község vette igénybe. De még vagy 10.000 község nem ébredszik. A mi vármegyénkben meg épen kevesen. Az 519 községben elvégzett legelőjavítás 870.000 koronát emésztett fel, tehát mintegy 3—4 korona kell egy föld levegő feljavítására. A szegény községeknek azonban a földmivélsügyi miniszter ad segítséget fűmagra, boronák, ekék vételére, kutak ásására, felszerek, enyhelyek építésére. Nem ad azonban segítséget napszámosmunkára, amelyek a legelőjavításoknál szükségesek, mert igen helyes az az álláspont, hogy amelyik községnek lakói állítják a legelőjavítás nagy hasznát, ott csak hálásak

lesznek a községi bíró urak, ha kirendeli őket községi közmunkára és maguk is egy darabját megjavítják, fűvel gazdagítják a legelőt, melyen majd a jószáguk legelni fog.

Aminthogy nem is sajnálták a munkát abban az 519 faluban, melynek bírója, előjárósága felelős a lakosokat, hogy tenni kell. Ahol a községi közlegelő kopár, ott a szántóföld is vékonyan terem. Ma minden valamire való gazda tudja, hogyha trágyát nem hintünk a földünkre, valamire való termést nem várhatunk.

De miből trágyázzuk földünket, ha jószágot nem tarthatunk? Jászolból tartasuk állandóan? Drága dolog az, meg nem is jó dolog!

Nincs előbbrevaló dolog ezek szerint bíró ur, mint a községi legelőt rendbe hozni. De hát hogyan kell azt? Ezt a faluban senki sem tudja. Tudja

Fürdői levél.

A kelő nap első sugarai biborpirosan törték elő, fényesen világítva meg a szeliden dombos Oltvidék erdőkoszorúta gyönyörű tájkékat: a természeti kincsekben, szépségekben is oly gazdag Erdély délkeleti részét. A zakatoló sazáridó vonat ablakánál állva néma gyönyörrel bámultam a festői vidék gyönyörű panorámáját. Balról illatos virágokkal himzett viruló mező terült el, atszelva a szőke víz; kanyargó Olt folyó által, melynek haragos mormolása a bűbajos völgyben lagy csobogása szelődött; jobbról a Homoród és Olt folyók ölelő karjai között, a krizbai fonsik keskeny nyulványának keleti dombján, egy régi magányos busongó német lovasvár homályba vesző omladékaikán körvonalaí tündeztek elő; tovább keletre pedig a távol kék kódéből százados fák közeledtek szemeim látóhatárába »Isten Hozott«-at integetve hajlodozó lombdús koronáikkal.

És most itt vagyok a Székelyföld leg-

régibb, leghresebb gyógyfürdőjében — a hasonnevű kösög közepén erdei fenyvesekkel körülvevett — Előpatakon. Itt pihenek a park fenyveseinek arnya alatt: lagy morajával elandalító patak partján. A leg végtelen Oceanja a pompázó virágok kellemes illatával van telítve. A taj bajosan mosolyog a reményt kelő júniusi alkony fényárjában. Az egész tájkép olyan mint egy tündér fenyves álom: varázssal, pazar költéssel, kápraztató pompával telve.

A teljes szépségében mutatkozó természet csodaszép képei előtt szótlannal áll minden — a fonséges iránt fogékony lelkű — földi halandó; magam is önkénytelenül kulszolom imára kezeimet s bámulom az »Ur«-nak nagy hatalmát, mely saját semmiségemre emlékeztet.

Fejem fölött azurkék égboltozat; körülöttem álomdalt sugó fák, virágillattal telített enyelgő Zephyrek.

S míg kéjjel szívom a magasba meredő fenyők balszamos illatát, hallgatva a sétány

felől ide hangzó mélabus notákat, egy óhaj lesz urra lelkemen: »Örökre itt maradni eme — szelid nyugalmat árasztó, csöndes boldogságot lehelő — kis darab földön, hol faradt lelkem alig libbenő szárnyait megnyugtathatom a végtelen természet fonséges ölében, szabad ömlés engedre könnyeim árjanak, mert hiszen e hely épen abrandjaim világából való ...»

»A lelkem nap ducsusugarai is eltűntek a hegyek mögött, helyet engedve az ezüstös holdfénynek, meg az apró égi tüzeknek, melyek egymásután gyulnak ki, szeliden mosolygva alá az égen tova vonuló báránylelkők mögöl.

A természet méltóságát teljes nyugalma, mennyi békeje, lezáll faradt lelkemre is hálakönyveket gyűjtve szemeimbe és, meghatva üdvözlöm a tájat: »Légy áldott te kedves hely!»

— 1.

END

a földművelésügyi miniszter szakértője. Ezt kell kérni a földművelésügyi miniszter úrtól. A szakértő ingyen jön. Megmondja, mit kell tenni, hogyan kell eljárni. Ne felejtse az előjárás, áldani fogják érte.

De hát ahol közlegelő épenséggel nincs? Ott az a teendő, hogy ha a község határával mesgyésen közlegelőnek alkalmas föld illő áron van eladó, nem kell késlekedni: meg kell venni. De mi a jelzett törvényesség nyújtásával. Meg lehet venni a legelőt még az esetben is, ha a községnek egy árva garasa nincs rá, mert a Magyar Földhitelintézetek Országos Szövetsége, ez a törvény szerint nem haszonra alakult bank a vételári teljes összeget kölcsön adja minden oly esetben, mikor állami segítséggel valamely község legelőt vesz.

Rövidesen nyolcvan község így vásárolt közlegelőt. Nagyon örülnék, ha cikkünk felrzná a vármegye községeit és dologra indulnának. Még csak annyit, hogy amely községben jó közlegelő van, ott a lakosság ráadja magát a szarvasmarha tenyésztésre, amely röviden szemmeláthatólag befolyással van minden községi dologra.

A lakosok nem élnek szűkös napokat. Jobban táplálkoznak, a föld többet terem. A gazdálkodás egészségsőbb irányba csap, mert az állattartó

kénytelen több takarmánynövényt és kapást termelni. Vak, aki mindezt be nem látja. Lehetetlenek tartjuk, hogyha megindulnak ebben a közdologban a falunak minden rangu és rendű lakosa ne tartson vele. Fakadjon az áldás virága minden lépése nyomán, melyet községe lakóinak jóvoltáért az előjáróság tesz.

Emma és Konstantin.

— Gleichenbergi fürdővel —

Örök frigyesekül egymás közelében fenyőlombok között ott állanak a köhécselők pártfogói, Emma és Konstantin az áldott gleichenbergi völgyben. Volta-képpen két lány, savanykásforrásvíz, mely a nehéz lélekzést enyhíti, a hurutot oldja, amelyet fanatikus hittel isznak ezren és ezren és megennyűtnek tőle.

Magam ezelőtt 30 esztendővel kóstitoltam meg első ízben, mikor bágyadt reményekkel, hogy még néhány évig húzom e szirtéken, — ide kerültem. És azóta, ha nehezebb telem volt, ha egy kissé megkoptam az újságírás nehéz robotjában — egyre erősbül hittel kerestem fel a csodahelyet. De mi vagyok én a 82 éves fiatalos, ruganyos-léptű Herzl bácsihoz, aki ötven esztendő jubileumán tul van gleichenbergi kuráinak és a ki most is ott — settenkedik a szép asszonyok között és a női szépségversenyek fősugara. (Ha férfi szépségversenyek lennének: bizonyos, hogy ő kapná a legtöbb női szavazatot.)

A mi szerencsétlen hazánkban, ahol négyszázezer tüdőbeteg van, mintegy 50 ezer keres folyógyuló helyeket, szanatóriumokat. A legtöbbnek orvosa tüdő-lőhelyekül Gleichenberget ajánlja, de a beteg attól fél, hogy annyi tüdőbeteg között nem fogja magát jól érezni s ezenfelül a fertőzés új veszélyei fenyegetik. Hát ezeket az aggodalmaskodókat megnyugtatom. Gleichenbergben kevesebb köhögést hallok, mint a Duna közön. Hát: Istennek a tüdőbetegség körismerete van annyira, hogy a harmadik státumbelieket az éjszaka veritékezőket, a folytonos, vagy váltakozva lázasokat, nem küldik ide. És miért is küldenék? Hiszen itt nincs szanatóriumi kezelés, állandó orvosi felügyelet, két-három óránként megisméllődő és szigorú ellenőrzéssel végzett ellenérés! És akinek ez kell, de akit ezek ellenére orvosa ideküld, az betegének időelőtti gyilkosa. Mert e hepehupás földön csak a kényszerű napi gyaloglás is súlyosbitja a beteg baját. Nem számítván semmi vállalkozás ily fekvő kurás súlyosabb betegekre, — az ilyen beteg kellő ápolást és gyógyulást Gleichenbergben nem találhat. Ellenben mindenfajta hurutok utóbajai ellen, kezdő gümőkör eseteiben, asztmásoknak, szivbetegeknek csoda hatású. Mikszáth itt állott lábrá és több évig állandó vendége volt e keis, enyhe balzsamos levegőjű völgynek. De hiszen látok én itt (magamat nem számítva) kitarló negyven év idejáró köhögőket, akik tréfásan emlegetik, hogy már szemfödélüket is megvették és félszázad óta sárgul a koporsójuk túllakarója; ők pedig megélték, hogy vasgyurók, céd-

Az erdő meséje.

Az égbetörő fenyvesekkel koszoruzott Kárpátok regényes vidékének egyik elbajoló magányában bolyongtam, hol az ós természet váltakozó büvös képei szórakoztatva gyönyörködtenek, hol ózondus levegő, balzsamos, illat ömlik szét a légben, hol meredek partjai között hangos csobogással, mámorítóan édes morajjal fut, rohan a kristálytisza patak már századok óta, visszatükrözve a főszegecs panorámát; az égen tovavonuló felhőfoszlányokat, az égbolt azurkék kupolájába sugáran meredő örökzöld fenyveseket s a letűnt diós századok hősi küzdelmei fölött tündöve enyészetre emlékeztető várromokat.

Meleg nyári nap volt. A természet szent-egyházának csarnokáiban pihentem: egy haragos-zöld fenyves tövében. A pajkos szellő felém hozta a havasi pásztorfinak távoli mélabus hangját, a természet csodás alkotásait megénekítő erdei dalosok dalját s a partjait ábrándosan ölelgető, szerelmesen csókolgató fodros patak andalító habzenéjét.

A pásztorlínkó panaszolva zokogott, a dalos madár szomorúan csattogott, a hős patak könnyezve csobogott egy regét:

Fönn ama kupalaku hegy tetején állott hajdán a hatalmas vár, melynek mohával belepelt omladémai most ott busongnak sötéten, egyhanguan, gondozatlanul. A várfokon — mihelyt alkony borult a tájra — lilium arcu, hollófekete haju leánya jelent meg, hogy a hanyatló nap sugaráiban aranyozott s a vár alatt elterülő virányos völgyből felhangzó epedő melódiákban gyönyörködve, lyrai lelkét az ábrándok édes mámorába ringathassa; s míg lenn a völgyben, ott, hol a zuga rohanó patak dühös támadását egy hatalmas kőszikla merészen veri vissza s a tajtékos víz erőlendül hull a szikafal mélyébe, azomoru pásztorfin zokogtatta tilinkóján keservét; addig fenn a kőszirten egy lilium arcra sűrűn hulló könnyzapor bizonyította, hogy a langy szellő szárnyain felszálló buspanaszt megértette a vár bűbajos tündére...

A holdas éj csendje — alig szállott le a földre, a várkőpóla kis harangjának estimára hívó ezüst szava alig fult a végtelenbe: a holdvilág bágyadt fenyétől gyengén megvilágított vár alatt egy csodás jelenség öltött alakot. Karsu természet habföhér ruhe fedte, harmatos vállaira meg sötét éjként omlott hullámos haja. Csendesen andaloga haladt a völgy öjén, csak olykor-olykor állott meg, hogy a ragyogó tejuton s a derült égbolton szét-szórtan mosolygó csillagokban gyönyörködjék.

Mély csend honolt mindenütt: a természet némán, hallgatagon pihent. A lomb-susogás is megszűnt azon hitben, hogyha életét nyilvánítja, felrezen a szép tündér s elszáll messze — Örökre...

... Benn az erdő közepében elterülő kerek tisztásra sötétlen tátongó kised barlang előtt melázott a pásztorfin, bánattól sötét életének egyetlen ragyogó sugarára gondolva, akiért már annyi könnyzapor öntözte halovány arcát...

S amint így csöndesen merengett, egy édesen csengő hang rázta föl éber álmából:

Dreher-féle
SCHVEHÁTI ÉS KÖBÁNYAI

Sör-raktár Czeldömölkön,
ALMÁSI JÁNOS vas- és fűszerkereskedőnél.

Kitűnő minőségű „Dupla maláta tápsör!” különlegesség.

rustermetűek, díjbirkózók és vilagra szóló epikurok — Charon csónakjába léptek. A mi e steiervölgyben — a legcsodálatosabb, amíg az egész világon átszaladt az áremelés tendenciája: Gleichenberg maradt a régi. Jóformán minden olyan árban adódik, mint 30 évvel előbb s ennek következménye az a differenciálódás, amelyet a nyári üdülésük alkalmával nem sok ember szeret. Itt napjára egy koronáért lehet elég tűrhető szobát kapni, mely pazar — s azt hiszem — egyedül álló állapot a kispénzü és szokásaiban is ösemeri üdülőket ide vonzza.

A fürdőigazgatóságnak első sorban ezen kell segítenie. Gleichenberg legyen a könyű hurutosoknak továbbra is gyógyulohelye s mindazt, amit a természet kedvezése és emberi szorgalom alkotott — az Egre! — használják ki jobban! Nem az olesóság ellen izgalok, hiszen megamnak is csóinhoz

den garast, — hanem az ellen, hogy a herbergszerü kültelki invázióknak vessenek véget, erre csak egy mód van: az árak fürdőszerű emelése s a nagyobb bevételeknek modern alkotásokba való fektetése.

Am úgy is hálával szívom ez enyhe, ósondu, tüdőmet emelő, nehéz lélekzést oszlató levegőt. Gleichenberg csupa kertben van. Növényi vegetációja paradicsomi buja. Egy száradt levél

— Egyetlen szerelmem!

— Eltem reménysugara! — kiáltottak csaknem egyszerre s önfeláldozóan egy-egy kab-lére burulva, sokáig panaszkodtak csöndes zokogással . . .

Másnap, midőn pirkadott, egy csapat oszlott szét az erdőben: keresni az eltunt lányt. A várnak büszke ura is fegyverrel kezében s bosszút lihegve barangolt az erdőben. Hasztalan kutatott, motozott meg minden zugot, eredménytelenül kellett visszatérnie várába . . .

Ott szomorkodott sokáig ablakában, míg csak hetek múlva elő nem kerültek: a pasztörliu s a tündérléány. Visszajöttek az igaz szerelem vértanúiként — halva s a zord apa (mit tehetett egyebet) feledve boszuját, egy-más mellé temettette őket, akik a földön ő miatta boldogok nem lehettek . . .

Szazadok merültek el azóta a feledés tengerébe; századok vontak be mobával az árván maradt romokat, fűvel és utakat; csak azt a két ragyogó csillagot nem tudták elhomályosítani, melyek fenn az égen — talán épen a két sir fölött — ragyogva jelennek meg, mihelyt a fáradt nap vérvörös korongja eltűnik a láthatárról . . .

— 88 — i.

augusztus derekán nem hull a fáról s a hegyi széna illata kábit el. Ebben a levegőben inhallátni többet ér minden pneumatikus kamara koncentrált fenyő-illata és sóparájánál: azért is gyul ki — rendszeren — a sápadt arcokra az egészséges piros rózsája egy két heti itt tartózkodás után.

Oh jövel Te Nagy! ki megváltod a tüdőbeteg milliókat a haláltól és visszavarázsolod biztos szereddél egészsé-güket, aki kiírtod azt a pálcika alaku gyilkos penészgombát, mely belehelés-sel a tüdőben megkezdí embergyilkos munkáját, Te leszel a világ legnagyobb híressége. De . . . a meddig Te ismeretlen Világnagság, akinek lábai elé térdelnek majd a haláltól megváltott millió nyomorultak, — nem jöttél el megváltásukra halálrettegősük megszün-tetésére: mégis Gleichenberg e drága, enyhe völgy lesz hurutosoknak nyári könnybededésükre, tüdejük kitisztítására

soknak még végső meggyógyulására, akik kellő időben jöttek el és egy sze-rencsés fordulattal mézfelület akasztotta meg a bacilusok virulenciáját a tüde-jükben.

Bacilus ide, bacilus oda! tudunk mi itt Emma és Konstantin mellett — vigadni is! Csak látták volna, hogy — királyunk 83-ik születése napján mily kedves és hangulatos ünnep volt itt — köhögés nélkül. Mert a köhögést itt mindenki elfelejti.

Verner László.

Tul az Oceanon.

Harminchárom kaban bõmbõl szakadatlan, Tüzes vasat okád harminchárom kaban, Harmincharomezzer kérges tenyer szabja Á szikrázó ércet szazszer darabára.

Kohok prüsszögését át-mezataljarja. Kia pöröty, nagy pöröty dübörgõ lármája. — S e pokol tüzeben emberek sorvadnak: Kevert nyelvü nepe egy új Babylonnak.

Az ablak: rostelyos, börtönaplak fajta — Szegény magyar legény tekintet ki rajta. Künn élet-érõlõ meleg, cap suzara Tüz alá szeliden a gyár udvarára . . .

Szõke Tisza partján egy kis falucsára, Fehér-haz muskális kicsi ablakara, Sõt ez a nap, hinti melegét, világot S érleli a rónák hullámzó kalászat . . .

Othon talán éppen a rozsoat aratják . . . Jókedvü legények keresztkebe rakják, Piros arcu lányok, marokszedõ lányok Vidám nótaszóval haladnak utánok . . .

Itt a gyárzsvajban haj meghalt a nóta! — Hazahívja fiát az alföldi rona! Délibabos mezd, szabad kek ég alja, Marokszedõ lányok híró, dalos hangja! . . .

. . . Pistog a gép szemé; a parázs hunyóiban, Telhetetlen gyomor korog a kohóban. — Fõleszmél. S mialatt szemet töm beléje: Könnyel folyik össze arca verejtéke.

Balla Miklós.

Pályaválasztás.

A trónörökös pár meggyilkolása okozta izgalom már elült, egyelőre szerencsésen elsimult a szerb feszültség is, nyári hangulatu a város: a toletõsek, a jómódúak az egész világon elszeledtek, hogy az esztendő farad-ságát, vagy tan semmittervéset kipihenhessek s a sok leredõnyözött ablak álmosan tekint-get az itthonmaradt dolgozó, verejtékes szaz-zerekre, akiknek nem adatott meg a pihenés gyönyörűsége. A bõdító, füstös, fölért leve-gõben dolgozó embereket ma álig érdekli valami, csak a szülõknek okoz gondot a pá-lyaválasztás, a legdrágább, legfellebbebb kincs-nek, a gyermekük jövõje. Millió minden pá-lyán a panasz s csodálatosan nálunk, akik agrar ország vagyunk, a kereskedelem két évi megbénulása olyan csapás, amire külföld-dõn, a merkantil országokban, szóval a ki-mondottan ipari, kereskedelmi államokban nincs példa. A munkanélküliség ijesztõ reme kiser minden vonalon és nagyon is megoktá a szülõ aggodalma, ha a kenyérkeresõ pályák legfõbbjét nem tartja elég alkalmasnak a gyermek existenciájának megalapozására. A láteiner pályák tulzulfoltak, az állam csak meggyõzõdött, embereket alkonyoztat, a hira-talnok jövõje bizonytalan, a kereskedelem tökéti igényel; minden tele keserüléssel, meg-elegedtelenséggel s a sokfelé való tudakozó-dás eredménye nagyon szomorú: a zavaros információk tömegébõl sehol se látszik biz-atató reménysugár. Nem elég a gyermekeknek, csak a szülõ által felfedezett hajlama bizo-nyos pályához; a józan szülõk csakis a vi-szonyok okos és meglátó mérlegelésével határozhatják el magukat a legnehezebb, legfontosabb lépésre, mely a gyermek egész életére döntõ hatással van.

A fõváros szociologiai osztálya is be-látta ennek a kérdésnek társadalmilag nagy súlyát és a külföld mintájára, pályaválasztási tanácsadó osztályt állított fel Budapesten. — Minden iskola kapujába kifüggesztette a táblát: »A pályaválasztási tanácsadó díj-talanul ad fejtárgosítást fiuknak és leányok-nak. Nesze, jómagyarom semmi, fogd meg jól. Megtudod itt, hogy a fiadból nem lesz miniszterelnök, hogy katonának se való, mert vézna; a sovány taplakozás miatt; azt is megtudhatod, hogy Budapesten ma 40000 munkabíró, egészséges ember szaladgál állás nélkül, hogy 40000 család márcól-holnapra a legrettegetesebb bizonytalanságban nyomorog és hogyha nem lesz a fiadból gyõri püspök (kiképzestekkedhetik), bizony-bizony, hm, hm, nem is tudjuk hamarjában megmondani, mi-lyen pálya volna megfelelõ az õcskõsnek. Ha a kapott válasz nem elégít ki teljesen, irasd nevére a három darab sarkakzadatt és meg-látod, nem lesz pályaválasztási gondod és a jövõjét a legkényelmesebben megoldottad.

A tanács megvan, a szülõ feje fölét tovább, a fõváros megtette a magáét, a szo-ciologiai ügyosztály derekasan mûködik, de nem hinném, hogy akadjon egy ember, aki a kapott tanács eredményébõl valaha is egy fél kiló kenyeret tudjon venni. És a pesti szülõ még boldog, nem kell a fejét törnie ott az okos ügyosztály, de mit csináljon a szegény vidéki, akinek tanács nélkül kell a fiát valamely jó pályára adnia? A kérdés nehezé, a megoldás tisztán szerencse dolga. Ahogy sikerül, mint az osztályorsjogynél. Mégis, azt hiszem, akinek megvannak azok a jó tulajdonságai, melyek képessé teszik az embert, hogy az élet minden viharában szil-tardan megállja a helyét; az energia, józan-ság, számító ész s fõképpen nagy adag stré-

Aki kertjét díszíteni akarja, Kohn József

cementáru Pápán, Iroda: gyáráhos Pápán, Pó-tér 18. szám.

Ahol virágvázas, virágvaszegély stb. betonból izléses kivitelben kaphatók. **Üyart:** Gazdasági vasbeton-henger-ek, cementcsöveket (állandó nagy készlet minden méretû egyenes és ívesövekbõl). MINTAOTT, és márvány mozaiklapokat, mûködésöket. **Elvállal:** Mûkõ- és fayencefalburkolást, betonmunkákat, csatornázásokat stb.

Mintalapok, árajánlatok, költségvetések díjtalanul.

R O V Á S.

Kerítést a személgödör mellé!

Már több ízben szóvá tettük lapunk hasábjain azt a szinte lehetetlennek látszó helyzetet, hogy Czellömölknek egyetlen és nagy veszélyes árán létrehozott üdülőhelyének közvetlen közelében van a személtérakó hely. Igaz, hogy erre a célszerűségi okok is vezették városunk bíráját, mikor itt jelölte ki a személtérakósra szolgáló helyet, mert a sok személtérakó tényleg lassanként betöltik a nagy gödröt és akkor idővel a területtel is meg lehet nagyobbítani a Felix ligetnek nem valami tulságosan nagy területét. Igen ám, de viszont ugyanekkor gondoskodni kellett volna arról is, hogy döglött állatokat ne hordjanak ide, vagy legalább is ássák el oly mélyen, hogy ezeknek igazán döglétes büze ne üsse még a ligetbe sétálni haladó közönség-orrát. Ezt a közegészségügyi érdek is megkívánja. De ha e mellett a »szépészeti« szemponthoz is figyelembe vesszük, akkor viszont ennek legelőmibb követelménye is megkívánja, hogy ezt a személtérakó helyet legalább is egy kerítéssel zárják el a közönség szeme elől. Már a múlt évben is felhívtuk erre az illetékes körök figyelmét s akkor az agilitásról dicséretreméltólag közismert városbíránk kilátásba is helyezte, hogy ezt a kerítést még az elmúlt évben felállíttatja. Azóta épen egy év telt el és a kerítésnek semmi nyoma, sőt úgy látszik semmi szándék sincs arra, hogy ez évben is felállíttassék. Reméljük azonban, hogy e véleményünkben csaldunk és mire legközelebbi számunk megjelenik, ebben már a kerítés felállítását jelezhetjük, hisz az egész munka igazán csak csekélység és hisszük, hogy városbíránk ígérletét végre is fogja hajtani.

A villanytelep szennyvizének levezetése. Igazán csodálatos az a nem-törődömség, amivel egynehány dolgot városunkban kezelnek. Ismét a Felix-liget környékéről szólnak /szavaim és pedig a személtérakó melletti vízről. A villanytelep építésekor ugyanis, minthogy akkor még szó sem volt a Felix-liget létesítéséről, a képviselőtestület megengedte a villanytelepnek, hogy a víztartály tiszta vizét, annak cserélése alkalmával a volt téglagyár egyik használaton kívüli gödrébe leeresse. Azóta a viszonyok azonban nagyon változtak, a téglagyárból és annak gödreiből Göttmann alezredes ur fáradságtalan munkájában már oly szépen kifejlődött ligetet létesített és ma már mégis elmondhatjuk, hogy van egy helyünk, ahova mégis el lehet menni egy kicsit sétálni, különösen mióta az apátsági kertet is elzárták a nagyközönség elől és egyetlen sétáhegye sem volt városunknak. Igen ám, de akkor senki sem gondolt arra, hogy tán mégis jó lenne annak

a nagy mocsárnak az eltávolításáról gondoskodni. Azaz, hogy igenis volt, aki erre gondolt, hisz az annyira körültekintő tervezőnek erre is kiterjedt a figyelme, de hiába. Hátramaradt a kérdés, hogy hát akkor hova vezeti le a villanytelep a tiszta vizet, amit a tartályból le szokott eresztetni. De itt van az ellentét. Mert a tiszta vizet még csak el lehetne valahol helyezni és tán ez nem is lenne olyan nagy baj, hisz örökké úgy sem tartana ez és egyszer csak mégis találnának valami megoldást, addig pedig el lehetne tűrni ott. Azonban a villanytelepről egyszerűen csináltak ott még egy levezető csövet és ezen mindenféle és fajta piszkos vizet, használt olajat ereszt és hogy a személtérakó meg ne teljen, minden személtérakó olajos kocdarabokat stb. egyszerűen a kerítésen keresztül ide hajtának át. Már most a nagy melegben a víz elkezdett posványosodni, a piszkos víz és az olaj pedig ehhez nagyban hozzájárult és így ez a kis mocsár-ugy nyári estéken a szomszédos személtérakó illatával vegyes óriási büzt juttat a sétáló közönség orrához. Mindenesetre sürgős szükség volna, hogy ez a kérdés mielőbb megoldassék és vagy a villanytelep udvarán egy emésztő-gödör létesíttessék, vagy a víz a nagy tóba levezetessék, de mindenképpen mulhatatlanul el kellene tiltani a villanytelep attól, hogy ez olajat és a piszkos vizet, valamint a személtérakó ide eresse és szórja át. A jó izlés és a közegészségügy nevében hívjuk fel egyelőre erre a két anomáliára az illetékes körök figyelmét!

-- G. --

H I R E K.

Szabadság. Kemenesi József polgári iskolai igazgató folyó hó 16-tól augusztus hó 15-ig szabadságára utazott el, amely idő alatt a polgári iskolára vonatkozó minden felvilágosítást helyettese, Oswald Sándor polgári iskolai tanár ad.

Eljegyzés. Günsberger Miksa Alsóságrol eljegyezte Frimm Malvin urleányt Körmenről. (Mindem külön értesítés helyett.)

Eszküvő. Wolf Izidor helybeli kereskedő f. évi augusztus 9-én délután 3 órakor tartja esküvőjét a csabrendeki izr. templomban Wessely Paulával, Wessely Miksa leányával.

Közigazgatási áthelyezés. A vármegye főispánja Csóka József czellömölki szolgabírói irodaségét Szombathelyre, a vármegye központi hivatalába helyezte át.

Vasvármegyei községi és körjegyzői egyesületének választmánya f. hó 28-án délelőtt 9 órakor Szombathelyen a vármegye székházában választmányi ülést tart.

Vadászok figyelmébe. A vadászidény közeledtével megkezdődött a vadászejegyek kiváltása. Az illetékes hatóság ez alkalommal figyelemzteni a vadászejegyet váltani ohajtókat, hogy vadászigazolványuk kiváltása alkalmával fegyvertartási engedélyüket is vigyék magukkal, mert e nélkül az igazolványt ki nem adják.

berség, az bármelyik pályán boldogul. Annak nem kell pályaválasztási tanácsadó. Abból anélkül is jó bankvezer, vagy jó kijáró lesz. Annak jövője felett az elfogulatlan szülő sohse aggodjék. Akiből pedig mindezek hiányoznak, mielőtt gondoskodás és gyöngéden megalapozott ut mellett is csak a proietárok számat növeli.

(Budapest.)

Huszár.

A Várkisasszony.

(Vége.)

Egy másik szőlő gazdag lányról
Szegény ifjút hön szeretett,
De nagyon sok aranya volt:
Szeretted nem lehetett.

És egyszer csak bánatában,
Kicsi szive nem vert többé,
Mert ifjával a halálban
Egyesültek mindörökké.

Mint sirt akkor a bus dalos
A szive tán sejtette:
Elhervasztja a fajdalom.
Az lesz gyászos végzete.

Pillanatra mégis mosoly,
Boldog pir száll arcára:
De az öröm gyorsan oszon.
(Reá gondolt sorsára.)

Néma, csendes éjszaka volt.
Pihent már a var-nepe.
Nem látta más csak a fél hold,
Mint lopódzott lopra, felve.

A dalnokhoz, akit szive
Bus élteért megszeretett.
És azóta leghűbb hivat.
Lelke, legedesebb álma lett.

Mint remegtek mind a ketten,
Hogy rátapadt ajkára.
Pedig, csak egy levél rezzent,
Vagy kis madár puha szárnya.

Ah! de hoinap vége, vége
Tova röpöppen edes álma.
Gyűlölt férfi ölelése,
Csókja lesz majd bus halála.

Gondolatnak is fél halál.
Gyűlöltnek leszen a párja?
Vigaszt keres, de nem talál.
S — töre szivét áttaljárja.

II.

Ettől fogva dalnok dala
Még szomorubb, — még busabb lett.
Szikla indul, hogyha halja
Szikból jövő bus éneket.

... de mivel sok aranya volt,
Szeretted nem lehetett

Szabó Gyula.

Steckenpferd-

liliumtejszappan

Bergmann & Co. cégtől Tetschen a/Elbe.

Egyre nagyobb kedveltségnek és elterjedtségnek örvend szeplő ellen való elismert hatásánál fogva s a bőr és szépség gondozásában való felülmulhatatlanságáért. Ezetny elismerőlevél! — Sok legnagyobb kitüntetés! Bevásárlásnál óvatosság! Ügyeljen nyomatékosan a Steckenpferd védőjegyre és a cég helyes nevére! Darabja 80 filléért kapható gyógyszerárakban, drogériákban, illatszertárakban stb. Haasonlóképen kitűnő Bergmann Manera liliumkrémje (70 fill. 1 tubuz.) Kitűnő szer női kezek gondozására.

Az M. T. K. Szombathelyen. Amint értesülünk, folyó hó 26-án (vasárnap) a Szombathelyi Athletikai Klub Sz. A. K. a budapesti Magyar Testgyakorlók Köre M. T. K. bajnoki csapatát fogja vendégül látni s ez alkalommal a sportkedvelő közönségnek olyan látványosságban lesz része, aminő a labdarugósport terén Szombathelyen még nem volt. Köztudomású, hogy az M. T. K. ezidőszáig Magyarországon legjobb csapatával rendelkezik. Szombathelyre teljes első csapatával fog lerándulni s a mérkőzés folyamán előreláthatólag tisztán iskolajátékra fogja fektetni a súlyt s ebben úgy, mint legutóbb Szegeden meg Zomborban tudásának legjavát fogja bemutatni s szébbnél szebb, mondhatni szemképrázatos mutatóanyagokat fog produkálni. A Sz. A. K. a hírneves vendégcsapat mellő fogadására és ünneplésére igen nagyszabású előkészületeket tesz, tisztelőre a mérkőzés napján a Horic-féle vízadobban szórakoztató előadással egybekötött nyári mulatságot is rendez, amelynek sikeren a város sportkedvelő közönségének színe-javából alakult 100 tagú rendező bizottság fáradozik. A mérkőzés délután 5 órakor, a nyári mulatság este 8 órakor kezdődik.

A Kath. legényegylet nyári táncvigalma. A Czellödömlői Kath. Legényegylet éventéki szokásos nyári táncmulatságot ez évben augusztus 2-án tartja a Griff-szálló kerthelyiségében, illetőleg kedvezőtlen idő esetén a nagy teremben. A mulatság tisztá jövedelmét az egyesület a házalap javára fordítja.

Érsekény férj. Bolla Károly kemenesi Mihályfi földmivesszaga valami csekélység fölött feleségével összeveszett és a szóhar anyjára elmérgesedett, hogy a házastársak egymásnak mentek és ütlegelni kezdték egymást. A kardos menyecske azonban nem hagyta magát és férjét a kiváncsiakodó szomszédok szemeláttára alaposan helybenhagyta. Bolla a fölötti szegényében magához vette vadászfegyverét és elment dr. Pleinits Ferenc szülőjébe és szájába lett fegyverével. A lövés oly súlyos volt, hogy az öngyilkos azonnal meghalt. A fiatal, alig 33 éves férfit szerdán temették el a község általános részvétele mellett.

Utólag felülírtettek a Máv. Temetkezési Szegélyegylet táncvigalmára. Helybeli mozdonyvészeli kör 5 K, Pinczés Gabor 3 K, Stockinger Ferenc 1 K 20 fill. A szíves felülírtésekért köszönetet nyújtotta az elnökség.

Végzetes tévedés. Bödis Sándor nem-keresztyén földmives szerdán reggel panaszt akart tenni, de tévedésből a mellette levő gyógy-zeres üveg tartalmát hajította fel. A mérges gyógyszer következtében néhány pillanat múlva fájdalmas kínok között összeesett és rövid idő múlva meghalt. A hatósági vizsgálat megállapította, hogy saját vigyázatlansága okozta halálát.

Vízbeült gyermekek. Az elmúlt héten két gyermek is a vízbe hullt Kemenesszentpéteren. Török Mikos kemenesszentpéri földmives szerdán délután a fiváral mezőre ment dolgozni. Nemsokára a pihenő alatt a fivő elment apjától és a Rába hus hullámai közé vetette magát, hogy a nagy melegben lehűljön. Amde firdése lett a végzeté, mert hirtelen elragadta a folyó közepén levő árnyék és a 16 éves fivő a vízben letette halálát. Hosszabb idő után, mikor nem tért vissza, az apja az arató munkásokkal keresere indult, a Rába partján megtalálták a ruháját, de a holttestere csak másnap reggel akadhat rá hosszas keresés után, éppen az apja botlott bele a fia holttestébe. — A másik vízbeútlas ugyancsak Kemenesszentpéteren történt. Kasza Antal, tíz éves gyermek hétfőn délután több társával együtt a Rábába ment fürödni. A folyó partjára érve, a gyermekek el kezdtek vetkőzni, de a leggyorsabb volt közöttük Kasza Antal, aki gyorsan a vízbe ugrott és vízzel kezdett a jó vízben lubizolni és a folyó közepé tele kezdett uszni. Parton levő társai egyszerre csak ijedten hallották a kis Anti székelykiáltását és látták, hogy a folyó árja elragadta magát és elmerült a vízben. Csupa kis gyermek lévén, egyik sem mert a mély folyóban segítségére menni és a faba futottak, hogy onnan hozzanak segítséget. Mire azonban visszatértek, már a holttestet sem tudták megelni. A gyermekek holttestét, mint értesülünk csak pénteken fogták ki Győrmege egyik falujánál a Rábából.

A trónörökös és neje elleni merénylet a czeelli moziban. Mint már előző számban jeleztük, a helybeli mozi tulajdosnak nagy aldozatok arán sikerült megszereznie a trónörökös és neje ellen elkövetett merénylet színhelyén készült mű-előveteléseket és azt a mai előadás keretében mutatja be a nagyközönségnek. Ezenkívül még 6 film szerepel a műsoron, közte a »Leleplezés« című nagy 3 felvonásos dráma, amelynek részletes tartalma mai mozi rovatunkban olvasható. Az előadás kedvező idő esetén a kerthelyiségben lesz és a nagy műsor dacára is rendes helyárak mellett. Előadások d. u. 4 és 6 órakor, este a kerthelyiségben 8 órakor.

Tánciskola. Mérő József tánciskoláját, mint minden évben, ezidén is nagyszámú növendékek látogatják. Dacára, hogy alig pár órában vettek részt a növendékek már is meglepő eredményt értek el a mesterük szakaszerű tanítása folytán. Legközelebbi vasárnaptól kezdve minden héten egyszer vendégestély lesz. A tanfolyamra növendékek még mindig felvétetnek.

Fogási nehézségeket nem szenved át az a csecsemő, kinél az elválasztás pillanatától kezdve a Phosphatine Falierest használják tápszer gyanánt. Ma már minden gondos anya egyetlen óhajátása gyermekét az elválasztás idejétől kezdve csakis a világhírű kitűnő gyermekliszttel táplálni, mert a Phosphatine Falieres nagyon könnyen emészthető igen kellemes ízű, 1 doboz 3 K 80 fillér minden gyógyszerárban.

Alapzabály jóváhagyás. A belügyminiszter a nagysimonyi legényegylet alapzabályait jóváhagyta.

A heuszoni legyek irtása. A vármegyehez a földmivésügyi miniszter leiratot intézett, melyben figyelmezteti az illetékes köröket, hogy a gabonára ártalmas úgynevezett heuszoni légy több törvényhatóság területén az idén is fellépett. A kártékony rovarfaj elterjedésének megállítására a miniszter elrendelte, hogy azokon a területeken, ahol a heuszoni légy fellépését észrevették, csalogató vetéseket kell vetni, hogy a légy a nyár végéig azokra rakja petéit. A vetést aztán jó mélyre be kell szántani, hogy tavasszal a hegyi légy ki ne jöhessenek a földből. Akik ennek a rendelkezésnek eleget nem tesznek, azok 100 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel sújthatók.

A Curia döntése a kötelező hírlapi hirdetésről. A Curia jogegységi tanácsa a napokban tartott ülésében az összes hazai bíróságokat kötelező döntvényt hozott, amellyel kimondotta, hogy a részvénytársaságok kötelesek a közgyűlést megelőzően nyolc nappal a társaság igazgatósága által aláírt és a felügyelőbizottság által megvizsgált és aláírásával szintén ellátott mérleget és a rávonatkozó jelentést közzétenni. A Curia kimondta, hogy a közzétételnek célja nemcsak az, hogy a részvényesek nyerjenek betekintést a vállalat ügyeibe, hanem hogy a részvénytársaságok hiteles és a társasággal viszonyban álló, vagy viszonyba lépni kívánó érdekelték a mérlegből és a jelentésből a vállalat vagyoni helyzetéről mindenkor tájékozódhassanak. Az igazgatóság jelentését, melyet a közgyűlés elé terjeszt, nem kell közzétenni, azonban a mérleget és mérlegre vonatkozó jelentést nyilvánosságra kell hozni.

Ki boldogabb az aratónál? A pénzügyi kormány, mint minden évben, ugye idén is elrendelte, hogy a mezőgazdasági munkával foglalkozó adózók adója iránt indított végrehajtások egyelőre megszüntetendők. Az aratógazdáknak ilyenkor van a legtöbb kiadásuk. A legnagyobb pénzzükségben szenvednek. Nem szabad tehát őket zaklatni — végrehajtással. Majd csak aratás után. Mikor már a termést behordták — a mezőről.

M O Z I.

Leleplezve.

3 felvonásban. Itala gyártmány Bemutató előadás a czeellödömlői APOLLÓ MOZGÓ-SZÍNHÁZ folyó hó 18-án tartandó előadásán.

Remonti a nagy automobilgyár főnöke megbizta Rossi mérnököt a jövő évrada azant újítások és javítások megajzolásával. Rossi boldogan és büszkén hozzáfog munkájához. — Büszke, hogy főnöke bizalmát bírja, hogy a gyárnak legelső munkása és a legelső Bice, a főnök leányának szivében. Mindezt azonban rossz szemmel nézi Fleury. Rossi mérnök kolégája elhatározza, hogy tönkre teszi Rossit, feltűrteti Rossi irásartálát és lefényképezeti az új rajzokat.

Néhány hét múlva Remonti a konkurens Dably gyár prospectusában megpillantja az

az elasztikus
cipősarok

figyelje
meg
TARTÓSSÁGÁT

a tala kigondolt és tervezett újításokat, melyekről senki sem tudott csak ő és Rossi. Így tehát a gyanu szegény Rossira hárul, kit természetesen rögtön eltávolítanak a gyár szolgálatából.

Hosszu keresés után Rossi a Dably gyár szolgálatába szegődik, míg az aruló Fleury pontos tettének jutalmazásául főnöke társául fogadja és Bice kezét is elfyeri. Bice édes apjával vélegényének egy gazdag rokonához utazik, miután úgy tervezik, hogy az esküvőt ott tartják meg.

Közben Rossi egy fontos felfedezést tesz. A levelezés rendezése közben megtafalja Rossi a tervek-fotografiáját egy anonyim kísérő levéllel együtt, melynek írását azonban rögtön megismeri. Most már megért mindent és felcserél benne a vágy, hogy boldogságának megfontolást leleplezze.

Rettenetes akadályokat kell leküzdenie, mert úgy látszik a sors összeesküdött ellene. Kékesi a vonatot és gyalog megy neki a hegyi alagutnak, ez azonban gyanút kelt és a határrendőrök elfogják. Amikor a rendőrök avai szorakoznak, hogy egy óriási högolyot készítenek ő is részt vesz a játékban, beletemezik a gölyöbe és legurítja magát a melysebe, a rendőrök, akik követik és hajszolják, amídon hirtelen egy kötélbe, amelyen a fáta hogy egyik oldaláról a másikra szállítják, belevaspaszkodik és egy idő múlva nagynehezen csúszó ér.

Néhány óra múlva eléri a kastélyt, ahol Remontiek tartózkodnak, de éppen az utolsó percben érkezik, éppen alá akarják irni a házassági szerződést.

Rossi az összegyűlt vendégsereg előtt leleplezi Fleuryt. Remonti jóva akarja tenni leányát, visszafogadja Rossit és leányát is neki adja.

CSARNOK.

Nagy magyarok.

Írta: Hanko Vilmos.

A magyar faj tele van erővel és tehetséggel. Erője legerőteljesebben nyilatkozik meg a matematika-, a földrajz-, az orvos- és természettudományok, meg a technika terén. Ezeknek a mezőknek a művelésére a magyar föld olyan tehetségeket termelt, hogy azokkal bátran állhatunk oda, a világvezető népek sorába.

Itja olvasóim okulására, megismertetem azokat a magyar munkásokat, kik a matematika-, a földrajz-, az orvos- és természettudományok, meg a technika terén az egész emberiségre kiható munkát végezték.

Mióta az emberiség eszmélt, azóta megvan benne a törekvés, hogy hatalmába kerítse a levegőt is. Evégből mechanikai szerkezetet konstruáltak, hogy segítségükkel a test lerázza a röghözkötöttség bilincsét s a madár módjára ide-oda repüljön. Hogy Magyarországon is voltak mindig emberek, kik önállóan kutattak ilyen szerkezetek után, hogy voltak, kik az ilyen irányú európai mozgalmakban részt vettek, akik a Montgolfier (olvassd: Mongolfie) testvérek és Charles (olvassd: Sár) sikeres ki-

sérleteit azok megtétele után mindjárt utánoztak, erről egykori újságok közlései tanuskodnak: »Dömsödn egy kádár magának nagyon vékony fenyőfadeszkaszárnyat formálván és azt valami vékony vászonnal bevonván, a repülést megpróbálta és oly szerencsés volt benne, hogy első próbájának alkalmaságává is, a réteken egy szénaboglyáról a másra. 15—20 ölnyi távolságra számtalan emberek bamulására, sas-módjára röpdesett. Talán nagyobb tökéletességre is virte volna ez a tudomány, de midőn némelyek szárnyas embernek csufolták, megharagudott és szárnyait összeronította.

Nem ama bétsi óras — Deegen ur — volt az első, aki próbát tett mesteres szárnyak segédelmével magát a levegőbe felemelni, hanem ő előtte jó idővel, sőt a levegői gölyöbisonk föltalálása előtt jóval, a Veresklastromban Szepes vármegyében egy Ciprián nevű fráter tett legelőször próbát a Kárpát-hegyeken mesteres szárnyakkal a levegőbe repülni. Sokkal többre is ment ebben a próbájában, mint Deegen ur, mert ő nem szorította magát egy löskolába, mint ez; és nem vett maga segédelmére egy kis levegőgölyöbist, hanem a szabadlevegőben a Veresklastromtól egy jó távol levő Kóróna nevű hegynek bérceig repült jó magasán.

Egykorú feljegyzések szerint a barát évenként át dolgozott a klastromban levő laboratóriumában a két szárnyon, amelyet karjára csatolt, de amelynek két nyúlánya is volt, amelyeket óraszerkezettel a két, főszárny hozott mozgásba. A kísérlet egy holdvilágos estén történt: a klastrom magas kőfal kerítéséről indult el a barát s hogy mind föllebb és föllebb emelkedve a levegőben, valóságos uszított az űrben, miglen elérte a Kóróna-hegy tetejét. A környékbeli nép látva a levegőben uszó emberi alakot, csodát vélt és valóságos bucsujárás volt a klastromban, ahol utóbb megtiltották Cipriánnak a kísérleteket, szárnyait pedig megsemmisítették.

Ezen a téren egy igazi alkotásról is számolhatunk be. Martin Lajos, a kolozsvári egyetemen felejtethetetlen emlékü tanárom, a repülőgépek új típusával, a lebegő kerekű repülőgéppel megalkotta a jövő dinamikus repülőgépjének azt a típusát, amelynek kultiválására az aeroplan túlhatásával ráfogunk tenni. (Serenyi G.) Képtelenségünk Martin találmányát nyilvántartani — ezt megtehetjük, mert a repülőgép a család birtokában meg van — s reklamálni, a zsenialis föltaláló számára a prioritás dicsőségét.

Ezen a helyen említjük fel Verancsics Ferenczet, az éjtörnyő föltalálóját, a legnagyobb magyar föltalálók egyikét. Éjtörnyőjét 1604 körül próbálja ki, midőn Velenczében egy torony tetejéről minden baj nélkül leereszkedett.

Volt idő, midőn korának egyik legelső, hazájának eddiglegé legnagyobb matematikusa Bolyai Farkas hirdette a marosvásárhelyi evang. gimnáziumban a tudomány ígét. Milyen idők is voltak azok. (1804—1851), midőn a tudomány fejedelméi keresték fel levélben a kis Maros-Vásárhely szerény kollégiumának nagy professzorát, hogy tudományos kérdésekben, nézeteit hallják. Hires munkáját, a Tentamen latin nyelven írta, ehhez hozzá-

kötve jelent meg fia és matematikai lángszónek örököse: Bolyai János neve alatt a világhírű Appendix. Ez a munka tette a Bolyai nevet világhírűvé.

Bolyai Jánosnak ez a munkája — mely alapja az abszolút geometriának — nagyjában már a szerzőnek huszonegy éves korában készen állott. A szinte páratlan matematikai lángelme ezzel ki is merült. Poincaré (olvassd Pöenkaré) — a jelenkor egyik legnagyobb matematikusa — a következőképen nyilatkozik Bolyai Jánosról: Bolyai az imaginarius mennyiségekről, különösen pedig a nem Euklides féle geometriáról közzétett fölfogásai általalkította a matematikai filozófiáját. Ez a két fölfogás volt kezdete annak a fel-lelendülésnek, melyet az analízis és a geometria terén a következő időszakban tapasztalunk. Nem mondható, hogy Bolyainak hatása a matematika fejlődésére olyan volt, mint amilyen érdeme szerint lehetett volna. Munkái sohaig az ismeretlenség homályában maradtak és utódainak; anélkül, hogy követői lettek volna, olyan tetelekre kellett magoknak rájönniük, amelyeket ő már ismert. Ez azonban egyáltalában nem csökkenti az ő érdemét; ezért ő nem kevésbé előd és igazi föltaláló, mert időszert első. Ez a hatalmas szellem korát megelőzte.

Bolyai Farkas a matematikán kívül technikai kérdésekkel is foglalkozott. Különösen jó fűtő- és főzőkemencét talált fel, mely nemcsak a fűtést, hanem a szoba levegőjének tisztántartása tekintetében is kitűnő volt. A Bolyai kemencek annak idején Marosvásárhelyen és környékén híresek voltak. A mai drainsint (olvassd: dreszint) is már 80 évvel ezelőtt föltalálta és a szobában használta. A 30 éves végén egy sajátságos külsejű szekeret is talált fel. Előbb három kerekűre csinálta, de ez nem mutatkozván célszerűnek, négy kerekűre változtatta. A szeker alakja négyszögű volt, négyoldalu filagória fedéllel; ajtaja hátul, hogy elragadás esetében veszély nélkül lehessen belőle kilépni; tengelyei, mint a vasúti kocsinál a kerekkel együtt forogtak. Telen egy kis plékemence volt benne, melynek kinyuló cső-keménye úgy fűtött, mint egy kis lokomotív. Mikor legelőször kiindult vele és végig robobott Marosvásárhely utcáin, a nép összesereglett és megbamulta, mint valami csodát. Bolyai Farkas 82 éves korában hunyt el 1856-ban. Sirját ma már nemcsak az a pónyikalmafa, amelyet vegkivánságának megfelelően egy szertőkező üttettet dombja tövébe, hanem diszes emlék is jelöli.

Kiadó: Dinkgreve Nándor.

NYILT-TER.

(E rovatban közöltékért a szerkesztőség felelősséget nem vállal.)

Bucsuzó.

Mindazon jó ismerőseim, jó barátaim, kiktől áthelyezésem alkalmával el nem bucsuzhattam, ezúton mondok Isten-hozzádot.

Czellődömök, 1914. július 15-én

Csóka József.

vármegyei íródeségdíjazt.

Konfetti,
szerpentin,
képes-
levelezőlap
 (világposta),
papir-
szalvéta,
és lampion
nyári
mulatságra
 olcsón kapható
Dinkgreve
Nándor
 könyv- és papirkeresk.
 Czelldömölkön.

Delta *szabadalm*

drót
fonal
 a legelőretelesebb
 kerítésanyag
Kollerich-Palófi
 Budapesti R. Teréz-
 József-rakpart 2157.

Eladó ház.
 Czelldömölkön, a Dö-
 mölki-utca 12-ik számú ujon-
 nan épült.

h á z

a város legforgalmasabb he-
 lyén, áll 4 lakásból, nagy
 pincével, kapussal, nagy
 kerttel, azonnal eladó.
 Bővebb értesítés nyer-
 hető a kiadóhivatalban.

Alapítva 1804. Alapítva 1804.

HOPPMANN JÓZSEF

kávé-porpörköldőjének is és szamat
 tekintetében felülmulhatatlan

PÖRKÖLT KÁVÉI:

- Udvari keverék. á K 6—
- Kolumbusz. á K 4 80
- Kubanusz. á K 4 40

állandóan friss pörkölésben, 1/2, 1/4 és 1/8
 kg-os csomagokban kaphatók:

GAYER GYULA
 vas- és fűszerkeresk. Czelldömölkön.

SZÁNTÓI SAVANYUVIZ,
 elsőrendű természetes, szénhidrogén
 szatti gyógyvíz.

Bornak: fűszer. Holognak: gyógyvizes.
 Egészségesekek: ásvány.

Kiadóhivatal Czelldömölkön:
 Gayer Gyula utóda Röh Pálval.

Ha már mindent megpróbált,
 már mindenben csalódott,
 úgy vegyen egy üveg egye-
 dül valódi

HUNGARIA
SÓSBORSZESZT.

mert ez az egyedüli sósborszesz,
 mely a párisi kiállításon is a leg-
 magasabb díjat a **Grand-Prix**
Páris-nyerte.

Főelárúsító: **Dr. Fischer János**
 gyógyszer-tára a **Megváltóhoz**
Jánosházán.

B U T O R O K.

Réz és vasbutorok, háló,
 ebédlő, szálloda, kórházi és
 kerti berendezések, gyermek-
 ágyak, gyermekkoscsik, acél
 sodrony ággyetékek, kocsüle-
 sek, lószőr és afrik matracok,
 diványok, rézkarnisok, ablak-
 roletták, redőnyök, mozdó-
 asztal és mozdó-készletek,
 szoba-klóset, fa és széntartók,
 kályha ellenzők, tüzelő készle-
 tek, ruha-fogasok, patkány és
 egérfogókat legújtanysabban
 szállít.

GARAI KÁROLY
 réz és vasbutor készítő **ARAD.**

Új üvegüzlet.

Tisztelettel értesitem a
 n. é. közönséget, hogy Czell-
 dömölkön a Gyarmathy-téren
 levő fűszerüzletem mellé
ÜVEG- S PORCELLÁN
 kereskedést rendeztem be.

Raktáramat dusan felsze-
 reltem a legdivatosabb kávé,
 teás, moka és ebédlő szer-
 vizekkel és az üveges szakmába
 vágó cikkekkel, melyeket ju-
 tányos áron árúsítok.

Üveg tisztítógyak, vendég-
 löi felszerelésekből nagy vá-
 laszték. Épületek üvegezését
 a legpontosabban olcsó áron
 készítem.

Szíves párlfogást Kérve,
 kiváló tisztelettel

Horner János
 Kassa-út 1

Eladó ház.

Czellödömlőkön, a Szentmarton-utcában levő volt

Wendler-féle ház

mely áll 2 szoba, 1 konyha, mosókonyha, istálló és kocsiszinből 2020 négyszögöl belsőszélességgel, előnyös feltételek mellett azonnal eladó.

Bővebb felvilágosítást ad özv. dr. Brunner Ferencé.

Építetők figyelmébe!

Alulírott tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy Győrött az ácsmesterek képesítő vizsgálatam az

ácsmesteri

teendők végzésére képesítést nyertem.

Czellödömlőkön már 15 év óta végzek teljes megelégedésre ácsipari munkákat és most képesítésemnél fogva minden e szakba vágó munkát szabadon végezhetek.

Kifogástalanul és jutányos árban elkészített munkám tesz érdemessé a pártfogásra.

Kiváló tisztelettel

Bokor Károly

képesített ácsmester

Lakás: Berzsenyi Dániel-utca 1

Egy szoba, konyha és kamarából álló lakás augusztus hó 15 re bérletbe kerestetik. lehetőleg közel a Wallenstein-féle üzlethez Ajánlatok lapunk kiadójára talába keretnek

Hornyolt cserép és falitégla

készletemet kiarusítom jutányos áron míg a készlet tart

Hornyolt cserép 1000 db. 50 K.

Kátrányozott 1000 db. 34 K.

Szíves pártfogást kér

özv. Tóry Györgyné

Czellödömlők.

Követelje azonban, hogy szállítoja Önnek csakis OLLA-t adjon és ne engedjen magának cserélhetőbb értékű silány utánpótlást, mint például jóta feldicsérni. Kedvelt minőségek: 1203. sz. Extrafinom minőség 6 K. 1204. sz. Superfinom minőség 8 K. Kapható: Dr. Bisitzky András gyógyszer-tárában Czellödömlőkön.

Tisztaság — Egészség!

Ha fájnak a lábai: menjen gőzfürdőbe.
Ha fáj a dereka: menjen gőzfürdőbe.
Ha éjjel dözsöl: menjen gőzfürdőbe.
Ha egészséges: menjen gőzfürdőbe, hogy ezt a kincset megóvjá.

Masszás és tyukszemvágás.

Pápai gőz- és kádfürdő

reggel 6 órától egész nap nyitva. Csütörtökön délelőtt és délután a gőzfürdőt hölgyek használhatják

HIRDETMEY!

Tisztelettel hozom Czellödömlők és vidéke nagyérdemű közönsége heces tudomására, hogy Czellödömlőkön, a Kocsuth Lajos-utcában (Dinkgreve-féle ház)

kézimunka üzletet

fehérnemű és egytiszttitási vállalatot nyitottam.

Mindenféle hímzést elkészítek elfogadok és azokat művészi kivitelben készítem. A hímzéshez szükséges összes kellékekből — tűk, pamutok, selymek, készített kézimunkák — nagy raktárt tartok.

Előnyomatáshoz a legmodernebb mintákat használom.

Férfi és női fehérneműk, felsorubak tisztítása és festése a legkifogástalanabbul eszközöltek.

Szíves pártfogást kérve,

KÖVESI PAULA

B E R E C Z L A J O S

ujjonnan alapított

érc- és fakoporsó raktára

Czellödömlők, Ferenc József-utca (Saját ház.)

Mindennemű temetkezési cikkek bevásárlási forrása.

Allandó sirkoszori raktár.

Diszes ravatal-felállítás megegyezés szerint.

Temetések a legegyszerűbbtől a legdiszesebbekig eszközöltetnek.